

הבטחת רבינו,
מי שישתדל
בהדפסת
ספריו יהיה
לו המזכר
למליץ

הארי ההו

פנינים נפלאים מתורתנו של

המהר"א זינגין

הגאון הפיאריה לייב צינגין זי"ע מפלאצק
גיליון ר"ז, חג הפסח תשפ"ג

מכון להוצאה חרשה ומפוארת
של ספרי מהר"א זינגין זי"ע

ת.ד. 3498 אשדוד 77134
טל': 08-8648989
פקס: 08-8648686
tzintz@tzintz.org

פסח

ישראל להימול להם כל זכר. מכל מקום את הכנת הקרבן ושחיתותו קיימו עוד לפני שנימולו. כי אך ששחטו הפסח וראו שהמילה מעכבת את הערלים מלאכול ממנו "עמדו כל ישראל לשעה קלה ומלו כל עבדיהם ובניהם וכל מי שיצא עמהם" (כלשון המדרש - שמות רבה יט, ה). וכיון שהיתה זו המצווה הראשונה שגררה אחריה מצוות נוספות, משום כך "אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן" - האפיקומן כנגד פסח ואין אוכלים אחריו מאומה כדי שלא יפוג טעמו מהפה, ונזכור היטב את אותה מצווה ראשונה שקיימו אבותינו.

בכל פסח מופיעים עלינו אורות של שפע והתעוררות דקדושה

פסח שְׁהִי אַבּוּתֵינוּ אוֹכְלִים בְּזֶמַן שְׁבִית הַמִּקְדָּשׁ הִיָּה קָזָם עַל שׁוֹם מָה (סדר ההגדה).

בזמן שבית המקדש היה קיים, היו זוכים להקריב את קרבן הפסח ולהתקדש בכל הקדושה המתעוררת על ידו. אף בימינו שבעוונותינו אין לנו את בית המקדש, עם כל זאת בכל פסח מופיעים עלינו אורות של שפע והתעוררות דקדושה הנמשכת מאותם ימים בהם זכו להקריב את הקרבן. וכך נרמז בפסוק (שמות יב, יד) "וְהִתְקַדַּשְׁתֶּם אֶתְּוֹ חֵג לַיהוָה לְדִרְתֵיכֶם חֵקֶת עוֹלָם תִּקְחֶנּוּ". התיבה 'לדתיכם' נכתבה בכתב חסר, לרמז שאף בימינו אנו, כשחסרים אנו את מעשה המצוה - בכל זאת נשאר רושם קדושה מאותם ימים נשגבים, ל'חוקת עולם' (מלא העומר - פרשת בא)

הזכר שאנו מקיימים לקרבן פסח, הריהו כקרבן
וְאִף אַתָּה אָמור לוֹ כְּהִלְכוֹת הַפֶּסַח אִין מִפְטִירִין אַחַר הַפֶּסַח אַפִּיקוּמָן (סדר ההגדה).

בלשון התורה (דברים ו, כא) התשובה לשאלת החכם היא, "וְאִמְרָתָּ לְבִנְךָ עֲבָדִים הָיִינוּ" (דברים ו, כא). אך בעל ההגדה סידר כאן תשובה נוספת, וכפי שרימז בדבריו "אף אתה אמור לו", כאומר - הוסף ואמור לו תשובה משלך. ותוכן התשובה כך הוא: כל ייפלא בעיניך איך יתכן שבימינו לאחר החורבן כאשר זה מכבר בטלה עבודת המקדש בעוונותינו, עדיין שמחים אנו בחג הקדוש ובחירות שהוא מסמל. הנה אין זה פלא שהלא בימינו כשאין עימנו סדר קרבנות המעשה, אזי "וְנִשְׁלַמְהָ פְּרִים שְׁפִתֵינוּ" (הושע יד, ג). התפילה בפה תבוא תחת קרבן. לכן אף עבודתנו בשעה שאנו מזכירים את הקרבן וסדרו, היא 'כהלכות הפסח'. והראיה, שאין מפטירין אחר הפסח אפיקומן - אחר המצה שהיא זכר לפסח, אסור לאכול מאום, ממש כפי שנהוג היה בגופו של קרבן הפסח. והרי לך איך הִזְכַּר שאנו מקיימים לקרבן, הריהו כקרבן.

אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן

כאמור, שאלת החכם היא מדוע התורה וכל המצוות תלויות ביציאת מצרים. ופשרו של דבר הוא משום שמצוות הפסח היתה מצווה ראשונה שקיימו ישראל במצרים. ואף שלכאורה קדמה לה מצוות המילה, שהלא על מנת שיהיו ראויים לאכילת קרבן הפסח צוו בני

מצה

טעם נפלא חיוב אכילת מצה רק בליל הראשון

מִצָּה זוֹ שְׁאֵנוּ אוֹכְלִים עַל שׁוֹם מָה (סדר ההגדה).
ביאור לשון מצה 'זו', משום שרצונו לבאר מדוע דווקא בלילה ראשון יש חיוב אכילת מצה, מה שאין כן בשאר הימים בהם אנו אסורים אמנם באכילת חמץ, אך אכילת מצה היא רשות. והטעם משום שבצאתם ממצרים עדיין לא נגאלו לגמרי מתחת יד פרעה עד היום השביעי בו טבע עם כל חילו בים, ומחמת הנס שנעשה בו נתקדש גם היום השביעי, וכיון שיש מועד בתחילה ומעוד בסוף - התקדשו גם כל הימים שבאמצע.

ומסביר בעל ההגדה, שחיוב אכילת מצה הוא "על שום שלא הספיק בצקם של אבותינו להחמיץ", וזה העניין שייך רק בלילה הראשון ולא ביום השביעי, ועל כן אין חיוב אכילת מצה בשאר הימים.
ברכת השיר-הגש"פ

אומרים לעני, 'לחם עוני' לא משום 'קמצנות' אלא משום זכר לאבותינו

הַשְּׂתָא הַכָּא, לְשַׁנָּה הַבְּיָא בְּאַרְעָא דִּישְׁרָאֵל. הַשְּׂתָא עֲבָדִי, לְשַׁנָּה הַבְּיָא בְּנֵי חוֹרֵין (סדר ההגדה).
מדבר בעל הבית על ליבו של אורחו העני ואומר: אל ירע בעיניך שאנו מגישים לפניך מצה, לחם עוני. בל תחשוב שמרוע לבב וקמצנות אנו נוהגים כך. והא ראיה, הלא כולנו מאמינים באמונה

שלימה שעוד השנה יבוא משיח ונעלה כולנו לארץ ישראל. ואם כך הלא אין לנו כל סיבה לחסוך במזון, שהלא "אין בן דוד בא עד שתכלה פרוטה מן הכיס" (סנהדרין זז, א). ואם כך מה בצע כי נחסוך מזון מפיר, והלא כל מה שנאגור לעצמינו לריק יהיה. אלא שלחם עוני זה, מוגש כעת מפני זכר מעשה אבותינו שבידינו. ברכת השיר - הגדש"פ

כורך - לרמוז שלא יהיה איש מישראל שלא יהיה בחבורה יחד עם הכלל

זָכַר לַמִּקְדָּשׁ כְּהִלְלֵי. כֵּן עֲשֵׂה הַלֵּל. בְּזֶמַן שְׁבִית הַמִּקְדָּשׁ הִיָּה קָזָם הִיָּה כוֹרֵךְ פֶּסַח מִצָּה וּמְרוֹר וְאוֹכֵל בְּיַחַד לְקַזֵּם מָה שְׁנֶאֱמַר עַל מִצּוֹת וּמְרוֹרִים יֵאָכְלֶהוּ.

כריכת הפסח מצה ומרור מבטאת עניין נפלא. הפסח יש בו טעם ויש בו ריח - דומה הוא לאלו שיש להם גם מצוות ומעשים טובים, וגם תורה. למצה טעם, אך לא ריח - דומה היא למי שבידיהם מצוות ומעשים טובים, אך אינם בעלי תורה. המרור, אין בו לא טעם ולא ריח - הרי הוא כמי שאין בו לא מצוות ומעשים טובים, ולא תורה. אמנם הלא נהוג היה לכרוך כולם יחד. לרמוז שלא יהיה איש מישראל שלא יהיה בחבורה יחד עם הכלל. [בשונה מארבעת המינים, כאן אין מין המרמז על ריח בלא טעם, משום שבפסח כל עיקרו שלא יפוג טעם הקרבן מן הפה, וכאמור לעיל 'אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן']

מרור

דהיינו מתוך מה שהשביעני בליל יום טוב ראשון של פסח, עתה הרווני בליל תשעה באב לענה מצער מרירות החורבן. יש לתת טעם בדברי המדרש על פי קושיית המפרשים: כיון שמצה היא זכר לגאולה והמרור זכר לעוני, מדוע אם כן אוכלים תחילה את המצה ולאחר מכן מרור, היה לנו להקדים את המרור שהוא זכר לעוני שהיה תחילה, ולאחריו באה הגאולה. ויישבו, שמרמזים בזה שאחר הגאולה יהיה מרור נוסף, הוא חורבן בית המקדש שהיה אחר כך.

והנה כמה פוסקים סבורים שכזית הוא חצי כביצה, ובכביצה יש שיעור שביעה כמבואר בגמרא (ברכות מח, א) על הפסוק 'ואכלת ושבעת', ששיעור שביעה בכביצה. והנה אילו היו מקדימים לאכול כזית מרור ולאחריו כזית מצה המשלים לשיעור שביעה, נמצא שהשביעה היתה במצה. אבל עתה שהכזית השני המשלים לכביצה - של מרור הוא, הרי שנשלמת השביעה במרור. וכך הם דברי המדרש, השביעני במרורים - מה שבליל הפסח השביעה נשלמת על ידי המרור הנאכל לאחר המצה, בא לרמוז שהרווני לענה בליל תשעה באב, וכאמור שאכילת המרור לאחר המצה באה לרמוז על חורבן בית המקדש, שאירע לאחר גאולת מצרים. (מלוא העומר מגילת איכה)

מדוע לא מקדימים מרור למצה והלא הגאולה היתה קודם השעבוד

מרור זה שאנו אוכלים על שום מה כוונת השאלה - אם אכן מרור הוא זכר למרירות והעבדות שהיתה בימי מצרים, ראוי היה להקדימו לפני הפסח והמצה שהם זכר לחירות. אלא דברים בגו: הנה הלא ראוי להבין מה הטעם בשעבוד וגאולה, וכי לא עדיף היה שלא נשתעבד כלל ולא נצטרך להיגאל. אלא שהשעבוד והמרירות היתה בהם כונה לטובה, לטהרנו מקליפותינו ומטומאותינו - כדי שנהיה כלי מוכן לקבלת התורה. אלא שאת החלק הטוב שבמרור והשעבוד, קשה היה להשיג לפני החירות, ועל כן הזכר למרירות נעשה רק אחר הפסח והמצה המרמזים לחירות, כי רק לאחריה משיגים את טובת השעבוד.

אכילת המרור לאחר המצה רמז לחורבן בית המקדש

במדרש (איכה רבה ג, ה) על הפסוק (איכה ג, טו) "הַשְּׁבִיעֵנִי בְּמַרְוֵרִים הֶרְנִי לַעֲנָה" דרשו: "השביעני במרורים" זה יום טוב ראשון של פסח, שנאמר בו 'על מצות ומרורים'. "הרווני לענה",

פניני ישועות

צדקה ומשפט!

ובריח מספר שנים. אין ספור תפילות התפלל ועשרות סגולות ניסה, אך מנחם עדיין מרגיש אינו רגוע. משהו לא מריח לו טוב... ואז נזכר מנחם בפלטיאל ידידו הקרוב שנושע פעם בבן בזכות התרומה למכון המהרא"ל צינץ ז"ע, מיד התקשר לברר אצלו אם הוא יודע איך אפשר ליצור קשר עם המכון הנפלא.

פלטיאל אומר לו: ודאי שאני יודע את הפרטים, הן עד היום אני תורם להם בכל חודש, יש לי הוראת קבע קבועה למכון הנפלא!

משקיבל מנחם את מספר הטלפון של המכון התקשר והרים תרומה להדפסת מהדורה של אחד מספרי המהרא"ל צינץ ז"ע. ולאחר מכן ננסה אצל מנחם התחושה כי מיצה כבר את כל האפשרויות העומדות לפניו ובעזרת ה' יצאל את המשפט בצורה הטובה ביותר.

בהגיע המשפט, בישר לו עורך דינו כי "למזלו" הטוב הרכב השופטים בבית המשפט באותו יום הינו נוח למדי, ואכן עם תחילת המשפט נוכח לראות כי המשפט זורם על הצד הטוב ביותר, בסיום המשפט עם הינתן ההכרעה נשם לרווחה, הומתק דינו בקנס כספי גבוה וכן צריך הוא לעבוד בעבודות שירות למשך חצי שנה. יום למחרת כבר התקשר מנחם למשרדי המכון, להודות על הזכות הגדולה שחברי המכון מזכים את עם ישראל ושבוכות התעסקותם בקדשים זכה הוא להקלה עניקת במשפט הקשה אותו עבר.

מנחם ט. כבר הגיע לגיל פרישה לפנסיה, אך לא איש כמנחם יצא לפנסיה, צעיר ברוחו וחזק בגופו ונפשו, וכי מה יש לעשות בפנסיה? שואל הוא תמיד באירוניה. ממשך הוא עדיין לנהל בכל המרץ את מפעל חייו אותו הקים מהמסד ועד הטפחות, חברה לשיווק מוצרי נייר וטואלטיקה מהמפורסמות בארץ אשר רכשה את אמונו לקוחותיה בעמל רב וכמובן בסייעתא דשמיא.

ואז זה נפל עליו כרעם ביום בהיר! הכול החל בביקור תמים של זוג גברים שהתחזו למנהלי רשת חנויות פארם גדולה בארץ שהתבררו עד מהרה כבלשי מס הכנסה מעולים וחרוצים. הללו הצליחו להכניס את מנחם ועובדי ההנהלה למלכודת אותה טמנו והסתירו היטב. מיד לאחר אותו ביקור הולאמו מחשבי משרד ההנהלה כשמנחם ועובדי החברה הוזמנו לחקירות זו אחר זו, חקירות מתישות יום וליל, כששעות על גבי שעות הוצרכו להשיב לחוקרי מס ההכנסה על כל פרט ופרט שבעסקאות הרבות שנחתמו בעשור האחרון.

אחרי החקירות שנמשכו למעלה משלש שנים החל משפט מסובך ורציני בו תבעו את מנחם וסגנו במעילות מס בסך של מיליונים רבים, כמובן שמנחם שכר את שירותי משרד עורכי דין מהגדולים בארץ אך גם להם לא נותר הרבה לעשות, כשהראיות היו ברורות כשמש בכל ההתנהלות הלא תקינה של החברה. לאחר כמעט חמש שנים של משפט קשה ומביך מתקרבים להכרעה, ומנחם מבין כי אילולי נס מעל לדרך הטבע ישב הוא מבעד למסגר

08-864-89-89

להשתתפות בהדפסת הספרים לקיום צוואתו של הגאון ז"ע ולזכות בהבטחתו ניתן להזמין חינם את ספרי רבנו לבתי מדרש וישיבות